

Verslag Indonesië oktober 2015

Algemeen

Ruim 200 miljoen mensen leven er in dit enorme eilandenrijk en telt daarmee de op drie na de grootste bevolking van de wereld. De meeste mensen wonen op Java, het gebied waar stichting Pertolongan actief is. Relatief gezien heeft Indonesië economisch een sterke positieve ontwikkeling doorgemaakt. Echter er is een tweedeling in de maatschappij: mensen zijn óf rijk, óf arm. De middenklasse groeit wel, maar is nog klein. Rijk en arm leven volkomen langs elkaar heen, en kennen elkaars wereld nauwelijks. De welgestelde klasse komt bijvoorbeeld niet in een krottenwijk (zoals in project P009). Er heerst daardoor een grote sociale ongelijkheid en vooral bij de arme bevolking is er veel onzekerheid voor wat betreft gezondheid en educatie.

Vershil in cultuur

Voor de Indonesiër is beleefd gedrag, het hebben van goede manieren en het onderhouden van tradities bijzonder belangrijk. De mensen zijn hartelijk, gemaakte fouten of boosheid worden weggelachen. Als men een antwoord op een vraag niet weet, wordt er vaak toch een antwoord gegeven. Indonesiërs zeggen niet wat zij daadwerkelijk denken. Dat maakt het lastig om met elkaar afspraken te maken. Daarnaast dien je rekening te houden met de bureaucratie en corruptie. Dat maakt het opzetten van projecten en het onderhouden van contacten vaak niet gemakkelijk.

Ongeduldig zijn is ongepast. Efficiënt te werk gaan en plannen maken voor een langere termijn, wat wij als Noord Europeanen belangrijk vinden, dat is vaak ver te zoeken. Ook afspraken over taken, verantwoordelijkheden of voortgang zijn 'van rubber'. Flexibel dus. Ontwikkelingshulp vraagt om aanpassing bij het benaderen van projecten en er moet rekening gehouden worden dat het proces vaak trager kan worden opgestart dan wat wij in Nederland gewend zijn.

Verder is afdingen (ofwel tawarren) een nationale sport in Indonesië. Deze vorm van onderhandelen is een onbekend iets in Nederland. Er wordt door de Indonesiërs vanuit gegaan dat wij als Nederlanders het geld gemakkelijk kunnen missen.

Als er financiële ondersteuning gevraagd wordt voor een project, dan ligt de genoemde prijs vaak ver boven de werkelijke prijs. Na al die jaren als stichting Pertolongan aan het werk te zijn geweest, weten we dat we hier vooral de tijd voor moeten nemen. Daarnaast is eigen onderzoek naar de werkelijke prijzen, het vragen naar offertes of zelfs bonnetjes, van groot belang om ervoor te zorgen dat de donaties een goede bestemming krijgen.

De dorpsraad van ouderen is de basis van de Indonesische samenleving. In de diverse kampungs die wij kennen heerst er een sterke dorpsloyaliteit. Vaak komen daar ook weer problemen uit voort die voor ons moeilijk te begrijpen zijn. Neem de net opgeleide motormonteur die door onze stichting op weg werd geholpen, maar het jaar daarna zijn werkplaats wegens gebrek aan materiaal moest sluiten. Na respectvol doorvragen, want gezichtsverlies is voor een Aziat ongeveer het ergste dat hem kan overkomen, hoorden we de werkelijke reden: alle inwoners van zijn kampung mochten het gehele jaar 'natuurlijk' gratis komen sleutelen!

Ook de familieloyaliteit is belangrijk. Een volwassen kind dat buitenshuis werkt, draagt zijn loon af aan de familie en er wordt verwacht dat hij meehelpt in de kosten van jongere broertjes en zusjes. Zo is er een arme familie van de becakrijder Gatot die met hulp van stichting Pertolongan

zijn vier kinderen kan laten studeren. De oudste zoon is inmiddels afgestudeerd en heeft een baan als schoenverkoper. De becakrijder is niet alleen reuze trots op zijn werkende oudste kind, maar ook is de zoon nu in staat het gezin financieel te ondersteunen.

De missie van Pertolongan

Stichting Pertolongan (hulpverlening) wordt geleid door een bestuur van vrijwilligers dat hun deskundigheid belangeloos wil delen ten bate van kansarme mensen in Indonesië.

Kenmerkend voor de stichting is de directe, persoonlijke en adviserende hulp, waarbij respect voor de hulpzoekende voorop staat. De stichting richt zich op kleinschalige projecten in de regio's Jakarta, Surabaya en Yogyakarta. Naast individuele hulp, zoals cursussen en trainingen om mensen een betere kans van slagen op de arbeidsmarkt te geven, steunt de stichting educatieve projecten zoals scholen, weeshuizen en instellingen.

In overleg met de hulpzoekende of de organisatie waarmee wordt samengewerkt, wordt er een plan op maat gemaakt om middels adviezen, educatie en/of financiële bijdragen kansarme Indonesiërs te helpen naar onafhankelijkheid en een betere toekomst.

Dit bereikt stichting Pertolongan door op een respectvolle en integere wijze hulp te bieden, waarbij rekening gehouden wordt met de cultuur van de Indonesiër. Stichting Pertolongan werkt volledig belangeloos en probeert de kosten zo laag mogelijk te houden. Hierdoor kan stichting Pertolongan praktische ontwikkelingshulp bieden, in de vorm van een tijdelijke interventie die gericht is op onafhankelijkheid en zelfsturing.

Beleid

Om te voorkomen dat er miscommunicatie of problemen ontstaan door de hierboven genoemde cultuurverschillen, hanteert stichting Pertolongan het volgende beleid:

1. Per project wordt er samengewerkt met één coördinator (bij voorkeur Nederlander). Deze persoon is het aanspreekpunt, hij is verantwoordelijk voor de voortgang van het project, controleert en stuurt aan.
2. De voorkeur heeft het als het project daarnaast ook ondersteund wordt door de eigen bevolking. De coördinator moet de vaardigheid hebben Indonesiërs op een respectvolle wijze te begeleiden en op hun verantwoordelijkheid aan te spreken.
3. De coördinator moet de mogelijkheid hebben via e-mail te communiceren met het bestuur van stichting Pertolongan.
4. De projecten worden minimaal één keer in de twee jaar door een delegatie van de stichting bezocht.

Projecten 2015

John van der Zalm en Marlies Greve hebben tijdens hun reis diverse projecten bezocht en veel mensen gesproken. Een aantal langdurige projecten worden niet meer gecontinueerd:

- **P004 Het landbouwmuseum te Candran**
dit project draait nu zelfstandig en heeft geen financiële ondersteuning meer nodig.
- **P003 Het weeshuis Bina Remaja te Yogyakarta**
heeft het financieel gezien goed, bovendien is er te weinig contact met het bestuur van deze instelling. Hiervoor komt in de plaats P020 stichting Fosdis/Fofindis. Deze stichting is werkzaam in dezelfde regio en heeft een gelijke missie.
- **P002 Het weeshuis te Magelang**
dit weeshuis is opgeheven en is nu een seniorentehuis geworden. Ondersteuning van deze instelling past niet bij de doelstelling van stichting Pertolongan. Hiervoor in de plaats is P021 weeshuis Lestari Sayang Anak gekomen.
- **P013 Studente Mentari**
afgestudeerd met zeer goede studieresultaten.

P009 Belajar Bersama Sjors Foundation - Jakarta

Coördinator: George Hilaul

Stichting Sjors is in 2011 opgericht door de Nederlander George Hilaul, nadat hij tijdens een rondreis Indonesië getroffen werd door het trieste lot van de kinderen in sloppenwijken. George bekwaamde zich in bahasa Indonesia en vestigde zich permanent in Jakarta, met de bedoeling om iets voor de vele straatkinderen te doen.

Inmiddels werkt George sinds twee jaar samen met Jenny Tjoa en organiseert hij voor circa 250 kinderen iedere zondag een inspiratieschool. Voor deze school is een speciale DREAMmethode geschreven. Er wordt gewerkt rond thema's en ieder thema duurt tien weken lang.

Het doel van deze inspiratieschool is om de kinderen uit de krottenwijken nieuwe kansen te bieden. De toegewijde Indonesische (!) vrijwilligers begeleiden de kinderen. Zo krijgen kinderen in een uitzichtloze situatie een kans op een nieuw leven. Het programma is zo succesvol dat Jenny en George aan het werk zijn om dit uit te zetten in andere delen van Indonesië.

Ondersteuning: pedagogische input voor lesprogramma - € 2000 realisatie handboek.

P021 Weeshuis Lestari Sayang Anak - Jakarta

Contactpersoon: Ingrid van der Mark

Veel respect hebben we voor de Nederlandse Ingrid van der Mark, die in haar eigen woonhuis ruimte heeft gecreëerd voor acht weeskinderen. Ingrid heeft daarbij haar woonkamer omgetoverd tot kleuterklas en haar tuin is een kinderspeelplaats geworden. Samen met haar man en twee eigen adoptiekinderen runt Ingrid deze opvang. De kinderen komen vanaf dat zij baby zijn bij haar, en krijgen een liefdevolle verzorging en educatie. Deze van huis uit pedagoge krijgt ondersteuning van vijf locals die gezamenlijk 24 uren diensten draaien. Ingrid wil de 8 opvangkinderen dezelfde kansen als haar eigen kinderen geven. Dit betekent op jonge leeftijd al naar een particuliere school, waar ze ook engels krijgen.

Ondersteuning: € 500 educatie kinderen.

P018 Weeshuis Don Bosco - Surabaya

Contactpersoon: Percy Rüben en frater Louike

Tijdens ons bezoek aan dit weeshuis in Surabaya, hebben wij kennis gemaakt met Frater Louike. Deze frater is een Nederlander die al bijna 60 jaar (!) dit weeshuis leidt. Het weeshuis heeft een connectie met familie Rüben van sportinstituut Goederaad. Oscar Rüben heeft zijn jeugd in dit weeshuis doorgebracht.

Frater Louike wijdt zijn leven aan de 'weeskinderen' in Surabaya. Dit doet hij vanuit de congregatie van de Salesianen van Don

Bosco. Dit internationaal missionair instituut wijdt zich in navolging van de stichter, de Italiaanse priester Don Bosco, aan jeugd- en jongerenzorg.

Tijdens een rondleiding van ca. 60 minuten heeft deze sympathieke Frater gesproken over de organisatie en de dagelijkse gang van zaken in het weeshuis. Er wonen op dit moment zo'n 85 kinderen in het weeshuis, voornamelijk jongens. Meisjes gaan na hun zesde jaar naar een ander tehuis.

De kinderen worden er goed verzorgd, bovendien wordt er veel geïnvesteerd in opleiding. Met de hulp van zestig beroepskrachten die bestaan uit zusters van dezelfde orde en Indonesiërs uit Surabaya, wordt het kindertehuis Don Bosco als een kleine gemeenschap draaiende gehouden. Weeshuis Don Bosco heeft eigen scholen, slaapplekken en eetzaal. Er is een kerkje, een keuken, een wasserij, een naaikamer, een toneelzaal, etc. Alles is laagbouw en goed onderhouden, er is buiten zelfs een kinderspeeltuin.

Er is veel ondersteuning van de Indonesiërs uit de omgeving (er wordt bijvoorbeeld voedsel gebracht), maar dit goed georganiseerde weeshuis krijgt geen ondersteuning van de overheid. De fantastische gift die door de leden van sportinstituut Goederaad was ingezameld, komt daar dan ook zeer goed terecht.

Ondersteuning: € 4000

P020 Opleidingsinstituut gehandicapten Fosdis/Fofindis - Yogyakarta

Contactpersoon: Ton van der Weij

In Yogyakarta maakte wij kennis met de daadkrachtige Nederlander Ton van der Weij. Ton is na zijn pensionering in Indonesië gaan wonen en werd geraakt door het leed van Indonesiërs met een fysieke beperking. Deze groep heeft het niet gemakkelijk, men wordt niet als volwaardig lid in de samenleving gezien. Naast het moeizaam een plaats kunnen vinden als volwaardig lid in een kampung, is het vinden van een baan vrijwel een onbereikbaar doel.

Ton zet zich voor de volle honderd procent voor deze groep in, spoort ze op in de kampungs en bemiddelt met ouders of hij hen mag helpen.

Momenteel wordt een voormalig basisschool gebruikt als opleidingsinstituut. Er zijn vijf klaslokalen: twee slaapzalen, een tv/werkkamer, een keuken en een naaiatelier. Alles zeer eenvoudig.

Twee keer per jaar wordt er gestart met een groep van 12-20 mensen met een beperking. Het opleidingstraject duurt een half jaar. Naast psycho-educatie dat gericht is op het herstel van het beschadigde zelfbeeld en zelfvertrouwen, leren de bewoners zich zelfstandigheid te handhaven. Ook leren zij een beroep (veelal in de confectie). Na het half jaar worden zij, met hulp van Fofindis, gekoppeld aan een baan. Vele cursisten hebben daarna een volwaardig bestaan en kunnen zelfstandig wonen.

Het mooie van dit project is dat er ook na het opleidingstraject contact blijft met de oud-cursisten (inmiddels zo'n 120) en dat er ondersteund wordt bij problemen.

Ondersteuning: hulp bij oprichting sociale werkplaats en € 1000 ondersteuning trainingsprogramma.

P001 De Engelse school

Contactpersoon: Supriyatno

De lokale leerkracht Supriyatno verzorgt twee keer in de week aan de kinderen uit desa Randubelang bijlessen Engels. Als extra onderdeel van het programma verzorgt deze leerkracht ook educatieve uitjes. Het programma biedt de kinderen een kans op een betere toekomst en stimuleert hen om verder te leren.

In oktober is het lesseizoen net weer begonnen. Twee keer per week geeft Supri les, aan 20 tot 25 kinderen. Supri spreekt tijdens het lesgeven Engels, de kinderen worden ondergedompeld in een taalbad. Bovendien zijn er leerboeken Engels uitgezocht, zodat er iets meer structuur in de lessen komt te zitten. Aan oudere kinderen wordt conversatieles aangeboden. De lestijden zijn dinsdag en zaterdag van 16-18u.

Ondersteuning: advies schoolboeken, lesruimte en leerkracht € 750

Aan Supriyatno wordt gevraagd of er kinderen uit zijn desa een SMK opleiding willen volgen, maar deze niet kunnen betalen.

P0011, P012, P019 De studenten

Sinds een aantal jaren heeft de Indonesische overheid aanzienlijk meer geld beschikbaar gesteld voor het lager onderwijs en de onderbouw van het middelbare onderwijs (SMP), waardoor sponsoring van jonge leerlingen van minder belang is geworden. Wel zijn kleine kosten, zoals die van een schooluniform, nodig.

Het is belangrijk om kinderen uit kansarme gezinnen te ondersteunen bij het volgen van een middelbare beroepsopleiding (SMK) of de universiteit. Jongeren die deze opleiding hebben gevolgd, hebben meer kans op een baan en kunnen zich ontworstelen aan de armoede.

Stichting Pertolongan ondersteunt de volgende scholieren en studenten:

Rudi Gatot	4 jaar uniform, medicijnen
Marlies Gatot	9 jaar uniform
Nisa Lis	11 jaar uniform, medicijnen
Zus Rubiarto	15 jaar SMK (+ woonruimte)*
Imen Tecno	16 jaar SMK
Bambang Gatot	16 jaar SMK
Rubiarto	27 jaar universiteit (+ woonruimte)*

*Student universiteit Rubiarto

Rubiarto is een keurige en intelligente student van 27 jaar in zeer nette kleding. Hij heeft het voorrecht gehad de sympathieke Frans Burchartz uit Groningen te ontmoeten, die zijn studie via een bestemmingdonatie aan stichting Pertolongan betaald.

Hij studeert nu communicatie op de universiteit en moet nog 2 jaar. Hij hoopt op een uitwisselingsprogramma, waarbij hij in Duitsland kan studeren. Daarnaast zorgt hij voor z'n 15 jaar oude zusje die de Senior High school bezoekt. Zijn ouders wonen in Cilacap en kunnen studerende kinderen niet betalen. Ook moet de woonruimte in Yogyakarta bekostigd worden.

Ruby's ambitie is om ooit zelf in het gouvernement te zitten, om zijn land te kunnen verbeteren.